

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

JUDr. Mgr. Ondřej Horák, Ph.D.

Habilitační práce

Brněnská normativní civilistika (postavy - projekty - polemiky)

Oponent

Doc. JUDr. Ivana Šošková, PhD.

Pracoviště oponenta,
instituce

Katedra dějín státu a práva, Právnická fakulta,
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská
republika

Autor predkladanej monografie s názvom „*Brněnská normativní civilistika (postavy - projekty - polemiky)*“ je v právnno-historickej obci známy svojim dlhodobým záujmom o medzivojnovú právnú vedu v Československu. Ako sám priznáva v predhovore, toto jeho vedecké dielo je výsledkom vyše pätnásťročného bádania v danej oblasti, a myslím, že sa mu veľmi obstojne podarilo prepojiť právnno-historické, právnno-teoretické a napokon civilisticko-komparatívne dlhodobým štúdiom nahromadené poznatky. Diela takéhoto charakteru sú vítané - ukazujú a dokazujú inšpiratívny potenciál právnno-historickej vedy. Ondřej Horák sa touto vydarenou monografiou rozhodol (s vedeckým nadšením jemu vlastným) vzdať hold a úctu fakulte a osobnostiam, ktoré sú pre právne myslenie, právnú vedu a v neposlednom rade pre právnické vzdelávanie historickými klenotmi a ku ktorých odkazu sa brněnská právnická fakulta hrdo hlási. Zmapoval tak nielen normatívnu civilistiku, ale de facto aj kus fakultnej histórie, a to cez prizmu osobností, ktoré fakultu formovali, dali jej punc výnimočnosti a započali tvoriť „školu“ ako myšlienkový prúd naplňajúci jej duchovné bohatstvo.

Práca je rozdelená na dve hlavné časti. Prvá s názvom „*Postavy*“ (členená ďalej na sekcie A+B) je venovaná postavám civilistiky a normatívnej školy. Druhá časť nazvaná „*Projekty a polemiky*“ (sekcia C) sa sústreďuje na projekty a z nich vychádzajúce polemiky. Práca tak v snahe o celostné uchopenie problematiky brněnskej normatívnej školy vhodne prepája oblasť biografickú s oblasťou konkrétnych, právne zaujímavých a zložitých tém. Publikáciu zhodnocujú precízne spracované prílohy mapujúce prehľad biografie, bibliografie a tiež výučby brněnských normatívnych civilistov v období od založenia Právnickej fakulty na Masarykovej univerzite v Brne až do roku 1949.

V prvej časti sa autor zameril na priblíženie histórie českej právnej vedy, obzvlášť v období medzivojrovej ČSR, kedy sa začala výraznejšie formovať tzv. brněnská právna škola, postavená na normatívnom myslení a právnej filozofii. Autor objasňuje normatívne myslenie v základných rysoch, nosné myšlienky normatívnej koncepcie, prezentuje tu stav súčasného poznania. V krátkosti objasnil tiež metodiku spracovania rozsiahlej bibliografie medzivojrovej normatívnej civilistiky. V snahe o reprezentatívne zhodnotenie jej vývoja ponúkol stručne a vecne spracovaný prehľad pramennej bázy a literatúry. Osobitne priblížil život a dielo Jaromíra Sedláčka ako ústrednej postavy normatívnej civilistiky, jeho vzťah k žiakom a kolegom, vzťah k povolaniu učiteľa. Identifikoval rolu učiteľov v rámci normatívnej školy a súčasne obdivuhodne detailne predstavil vedecké i pedagogické profily jednotlivých protagonistov, pričom sa v zásade pridžal do popredia vystupujúcej línie Weyr - Sedláček - Kubeš. Prostredníctvom osudov a diela najvýraznejších osobností spracoval Ondřej Horák v zásade celú dobovú civilistiku, prakticky do polovice 20. storočia, pričom ju chápe v jej širšom, teritoriálnom i odborovom vymedzení.

Druhá časť monografie je potom venovaná vybraným okruhom projektov a s nimi spojeným polemikám vo sfére života jednak na akademickej pôde, ďalej v rámci unifikácie a rekodifikácie súkromného práva, tretím okruhom sú projekty socializačného charakteru, s akcentom na polemiky týkajúce sa vlastníckych práv a pozemkových reforiem. Autor sa tak systematicky zameril na tie projekty, na ktorých sa predstavitelia brnenskej normatívnej školy, resp. civilistiky výrazne podieľali. Pristúpil k reprezentatívnemu výberu práve takých polemik, ktoré odrážali teoretické i praktické pôsobenie normativistov. Práve v tejto časti je evidentné výborné analytické myslenie autora, jeho schopnosť vyabstrahovať podstatu problému, zaujať k nemu vlastné, argumentačne mimoriadne zdatne podložené stanovisko. Využívajúc metódu komparácie predostiera syntetizujúce kritické právne myslenie, čo vnímam ako osobitný prínos Ondřeje Horáka pre právnu vedu. O pôvodnosti ním dosiahnutých záverov a výsledkov rozsiahleho bádania tu niet najmenších pochyb.

Z jazykovo-štylistického hľadiska musím vyzdvihnúť perfektné vyjadrovacie schopnosti autora, má logickú stavbu viet, text je pútavý a ľahko sa číta, pričom je vysoko odborný. Svedčí to o autorovej dobrej kondícii a najmä erudícii vo zvolenej téme a vôbec v odbore, tak teórie ako aj dejín štátu a práva. Po formálnej stránke nemožno práci nič vytknúť, je na vysokej úrovni.

Ak by som mala podať zhrňujúce hodnotiace stanovisko k predmetnej monografii, potom je tu v celej práci cítiť jasný koncept, publikácia je dôkazom zvládnutia náročnej heuristickej roboty, zberu a selekcie vzácných archívnych prameňov. Pri tom všetkom si autor svojim doterajším vedeckým výskumom v podstate vytvára otvorený priestor na ďalšie bádanie a biografické spracovanie normativizmu, resp. dejín civilistiky v stredoeurópskom priestore. Prácu vnímam ako mimoriadnu, vrelo ju odporúčam k obhajobe.

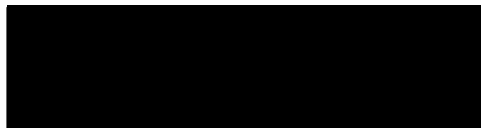
Námety na diskusiu k obhajobe habilitačnej práce:

1. Do akej miery (resp. ako - a či vôbec) ovplyvnila brnenská normatívna škola (re)kodifikácie v procese kreovania „socialistického“ právneho poriadku? Ako sa vysporiadavala najmä po roku 1948 s ideologickým pohľadom na podstatu práva?
2. Možno hovoriť o vplyve normatívnej školy aj na súčasnú právnu vedu? Respektíve, možno uvažovať o jej badateľnom odkaze a inšpiratívnosti aj pre dnešné „projekty“ (akademické, rekodifikačné, socializačné, iné...)?

Záver

Habilitačná práca JUDr. Mgr. Ondřeje Horáka, Ph.D. „*Brněnská normativní civilistika (postavy - projekty - polemiky)*“ jednoznačne a vo vysokej miere **spĺňa** požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v odbore Dejiny štátu a práva.

V Banskej Bystrici, dňa 18.09.2020

podpis